POKROK ZAPADU.

Tiskárna: 1911 jihu 13th ulice
Telefon č. 1008.

Vychází každou středu.

Vydává Tiskařské Družstvo.

Řídící redaktor. JAN ROSICKÝ

PŘEDPLATNÉ

Pro Spojené Státy a Kanadu stojí $1 50 za rok. Spolu s Knihovnou Americkou $1.50. Každý zahraniční předplatitel v době převzetí je upozorněn ku přemýšlení.

DO ČECH

předplácí se na rok $1.50. Spolu s Knihovnou Americkou $1.50.

ZÁSILKY PENĚZ

jsou nejbezpečnější, když se koupí za peníze na expressu Money Order a ten nám se pošle. Též v registrovaném dopise, snadno, ztrátou bankovní jest všecka jista. Mějte jistotu je složíte na poštovní úřad, za kterým v jeho stranou, jakožto a kdekoliv peníze obdržeti může. Na účet dřívějších příjemce též 1 % a kontrolní kolky. Všechny složky musíte jsou zaslány pod jakoukoliv adresou: pouze takto: Pokrok západu, Omaha, Neb.— Více není na adrese určeno.

OHLÁŠKY.

Drobné a různé ohlášky uveřejňujem pouze za když peníze k objednávce přiloženy jsou. Za drobné ohlášky obyčejné velikosti, nepřesahující pásec, bráme 75 centů za čtvrtě. Za různé ohlášení, náhrobní, smuteční a jiné, stojí $1.00 za čtyři páse za každé uveřejnění. Nechť každý proto přiloží objednávce tolik peněz, jak velkou ohlášku míti si přeje. Ceny ohlášek na delší dobu oznámí se ochotně na požádání. Adresujte jednoduše: Pokrok Západu, Omaha, Neb.

Adresujte jednoduše:

POKROK ZÁPADU
Omaha, Neb.

Omaha, dne 22. května '94

GUVERNÉR JACKSON v Iowě MÁ smůlu, když nechtěl se armády Kelly-ho zbaviti z Council Bluffs, časopisy mu nadávaly, když pak se jich zbavil — nadávají mu znovu.

DĚJINY SE OPAKUJÍ. To potvrdilo se úplně i tentokráte. Kdykoliv demokraté se pokusili o zrušení ochrany našeho obchodu a průmyslu, vždy následovala tíseň obchodní a teď ji také máme, či chtěli by toho páni upříti?

PRAVDOU JE, JAK DEMOKRATÉ TVRdí, že republikáné po celých deset měsíců pracovali o připravení a přijetí zákona McKinley ova; avšak tehdy jednalo se o povznešení a nikoliv zničení rozkvětu obchodu a průmyslu, nebylo obav, nejistoty a tu také nebylo tísně a zmalátnění.

NYNÍ TO ZVÍME! NA NÁVRH poslance McGanna má být vyšetřeno, co je příčinou nynější tísně a zařažení průmyslu i obchodu. Páni by nepotřebovali jíti daleko a vyšetřovati dlouho. Mohli by jen porovnat, jak bylo před 2 a 3 roky a jak jest nyní, s tím, jaké zákony jsme měli a jaké nám nyní hrozí a nalezli by příčinu nynější tísně snadno.

NYNĚJŠÍ OBCHODNÍ A HOSPODÁŘSKÁ krise není prý místní, na Ameriku obmezená, nýbrž trpí prý jí právě tak v Italii, Španělsku, Německu a Švédsku, jako v Australii. A proto prý není toho vinno ohrožení svobodným obchodem. Tak vykládá Slavie. Ale mrška zapomíná, že ta krise světová nezačala zároveň s naší, naopak, o kolik roků dříve, že v Anglii jako v Argentině, Italii jako Australii, byla krise již před 4 roky, kdežto my pod *ochranou* zákona McKinley-ho těšili se blahobytu. Však, "když se oslu dobře vede, vleze si na led," praví staré přísloví. Většina národa amerického, svedena sliby demokratů, že zrušením ochrany celní připraví Americe ráj, zvolila si demokratického presidenta a demokratický kongres a když tento zasednul, prvním z jeho činů byl návrh na zrušení té ochrany celní, která chránila náš obchod a průmysl před takovou obchodní a hospodářskou tísní, jaká celý ostatní svět ohrožovala — a následky toho pociťujem nyní. Kdyby nebylo nebezpečí, že zbořena bude ta "čínská zeď" ochrany, nebyli bychom pocítili, co cítíme.

VRCHNÍ SOUD SPOJENÝCH STÁTŮ vynesl onehdy důležitý rozsudek, kterým potvrzeny jsou znovu práva státu, regulovati korporace. Vrchní soud jest často vyhlašován za baštu monopolů a korporací a dlužno přiznati, že nerozhoduje vždy a šmahem proti korporacím. Však v otázce práva státu ovládati korporace, jež moci svou utvořil, rozhoduje vrchní soud vždy v zájmu státu. Případ, o který se nyní jednalo, byl případ ze Severní Dakoty. Sněm státní přijal zákon k regulování skladišť obilních, elevatorů a ustanovil sazbu skladného. Jednomu skladu nabídnuto bylo obilí do skladu, ale tři odmítl je přijmouti za cenu sazbou ustanovenou, maje za to, že svůj vlastní majetek může propůjčovati jen dle své libovůle a že zákonem nemůže býti donucen, aby proti vůli majetek svůj jinému propůjčil k použití. Z toho povstala pře, která až k nejvyššímu soudu se dostala a soud rozhodl, že majitel elevatoru, byť to nebyl elevator veřejný a jen časem za skladiště pro jiné používaný, podléhá opatřením zákona a stát má právo kontrolu nad skladišti takovými vésti a sazbu pro ně ustanovovati. To opravňuje k naději, že vrchní soud též sazbu železniční, přijatou minulým sněmem nebraským, uzná za zákonitou.

SVATÝ JAN NEPOMUCKÝ MĚL TO potěšení, že počátkem května dostal se v Čechách před soud. Stalo se to asi takto: Dr. Herben, žurnalista a spisovatel v Praze, vydal, jak známo, vlastním nákladem spis "Jan Nepomucký", Spor dějin s církví římskou, který došel v české veřejnosti, ano i u nás mezi Čechy v Americe velmi vřelého přijetí, neboť dočkal se druhého vydání v Čechách a jednoho v Americe. Toto ovšem nemohlo zůstati bez odvety se strany zpupné hierarchie. Odpověď na spis Herbenův, jímž dokázal na základě dokladů historických, že Jana Nepomuckého vůbec nebylo, vyskytla se ve „Slovech pravdy", které dříve vydával pověstný Brynych, nynější biskup královéhradecký, a jež nyní vydává místopředseda jednoty katolických tovaryšů, Stejskal: Doktor Herben cítil se pamfletem tím býti uražen a proto zakročil cestou práva proti Stejskalovi, jako vydavateli dotyčného pamfletu. Obžalovaný předvolán k soudu a po skončeném jednání za součinnosti soudu zjednán smír. P. Stejskal uvolil se v nejbližším příštím sešitě „Slov pravdy" na zadní straně otisknouti prohlášení, že nemínil se dotýkati cti dra. Herbena atd., pak uvolil se zaplatiti útraty zástupci žalovaného. Jako vždy, vyvázla i tentokráte „Slova pravdy" s dosti zdravou kůží. Divíme se vůbec, že dr. Herben přistoupil na smír. Takto nebude nikdy opovážlivost klerikálů ztrestána a oni budou vždy znovu a znovu ostouzet poctivé lidi. Viděli bychom rádi obrácený poměr, zda-li by totiž oni dru. Herbenovi dali vyváznouti tak hladce! Jak taký klerikální škvár zdárně působí, máme tedy nový důkaz. Proti klerikálům musí člověk hájiti svoji čest před soudem! To věru stojí za poznamenání.

NÁRODNÍ VÝBOR ZARUČIL SE, JAK známo, odebrati od vydavatelstva Vickersovych dějin Čech 600 výtisků, čímž pohnul vydavatele k podniknutí díla toho. Ze zaručeného počtu odebral a zaplatil jich výbor již 550 výtisků. Z těch ovšem některé musil Nár. Výbor věnovati, zvláště časopisům. Budou-li objednávky u Nár. Výboru trvati, umožní se mu ještě více výtisků věnováním rozšířiti, v místech a ústavech, kde by prospěch mravní nám z toho vzešel. Pokud nám známo, zakoupeny a věnovány byly dějiny Vickersovy od různých rodáků neb spolků ústavům a knihovnám následovním: Veřejným knihovnám v Omaze, St. Joseph, Mo., New London, Conn. a Ada, Minn., školní knihovně v Ord, Neb., knihovně Doaneově koleji v Creto a universitní knihovně v Helena, Mont. Počet to věru až přespříliš skrovný, k neuvěření. Zdálo by se, když nyní máme sepsané Dějiny Čech, že nalezne se tolik hrdosti národní a obětavosti mezi námi, abychom se postarali, aby přišly v největší možné rozšíření v ku platnosti, však hořejší výkaz toho nedokazuje. O předkrtství co do počtu odebraných výtisků dějin Vickersovych zápasí statně Chicago a malá osada česká v Iowa City, Ia. V prvějším zbývá náleží snaživému jednateli p. Jos. Tůmovi, v druhém pak obětavému vlastenci p. Janu Kosovi. Dějiny lze obdržeti u taj. Nár. Výboru II. V. Miškovského, 1444 So. 16th St., Omaha, Neb.

Populistické klamy.

Když před 15. lety počalo hnutí silianění, bylo to hnutí ryse protimonopolistické. Mělo za účel obmezení libovůle korporací a monopolů všeho druhu, zejmena však monopolů železničních. Pokud hnutí toto bylo slabé, nebylo valně všímáno těmi, proti nimž bylo mířeno. Však když začalo mohutněti, když počalo monopoly ohrožovati a stávati se nepohodlným, vymyšlen velmi chytrý plán, jak svésti je z cesty. Prvním krokem bylo, že počala agitace o jiné otázky, aby zatlačily hnutí a myšlénky protimonopolistické. Jednou z takových byla otázka prohibiční, která rázem se rozvinula po celém západě, kde strana protimonopolistická nejvíce mohutněla. Iowa, Kansas, Nebraska, obé Dakoty, i státy jižní v nichž strana silianční zmahati se počala, staly se rejdištěm prohibičáků. Státy v nichž nehrozilo monopolům nebezpečí od nové strany, zůstaly prohibičáky od monopolistů najatými ušetřeny.

Plán ten se do jisté míry a pro chvíli zdařil. Však otázku monopolistickou úplně nezatlačil. Pomýšleli proto monopoly na cesty jiné a také je skutečně nalezly. Do nové strany vedrali se prohnaní političtí šejdíři kteří až posud po celý život monopolům sloužili, jako Vandervoort a Hoscall v Omaze a mající zkušenost a smělost a obdařeni jsouce mluvností, brzy vedrali se do popředí, stali se vůdci a počali hlásati naukou stříbrnáčnickou. Monopoly železniční a jiné podaly si rukou s monopoly stříbrodolnými ku společné práci. Řečníci strany populistické od té doby káží a časopisy píší skoro výhradně jen o té křivdě na národu zpáchané tím, že následovali jsme všechny země, jichž finančnictvo stojí na pevné půdě a chránili se před znehodnocením své měny a všeobecným úpadkem, zastavením neobmezeného ražení stříbra, že nechtěli jsme klesnouti na míru blahobytu čínského, indického a mexického.

Při vyhledávání důvodů a důkazů toho "zločinu", jak to nazývají, nejsou ovšem vybíravými a používají kde se jim co hodí do krámu, i dle potřeby to zkomolí. Jedním z jejich nejoblíbenějších ač milionkrát vyvrácených, tlachů jest ten, že následkem zastavení ražení stříbra toto náramně kleslo v ceně a s ním i vše ostatní; že pokud bylo stříbro plnocenné, vše co farmer měl k prodeji, mělo cenu dvojnásobnou a vše klesalo zároveň se stříbrem; k tomu volí porovnání ceny stříbra s cenami pšenice a bavlny.

Nebudeme se dnes zdržovat vyvracením prvního klamu. Podotkneme ponze jen to, že za 80 roků, od založení mincovny r. 1792, do toho osudného roku 1873, kdy ražení bylo zrušeno, bylo celkem raženo všeho vždy pouze $8,045,838, kdežto od roku 1878 do 1893 raženo bylo 417 milionů stříbrných dolarů, tedy dvaapadesátkráte tolik nyní v 15. letech než dříve za 80 roků. Dále, že před 35 roky jsme nedolovali stříbro žádné, nyní však dolujem za 75 milionů dolarů každoročně. Z toho si každý dovede utvořit svůj vlastní úsudek, jestli ražení neb neražení stříbra, snad převýroba jest příčinou klesnutí jeho ceny.

Dnes hlavně chceme poukázati si na to tvrzení, že, následkem zrušení neobmezeného ražení stříbra toto kleslo, že měřítkem hodnoty zůstalo zlato, čímž zvýšeno měřítko hodnoty a následkem toho klesla v ceně vše co farmer prodává. Populisté na důkaz toho uvádí ceny pšenice a bavlny a porovnávají je s cenami stříbra. Tento jejich "gejmek" jest ale až přespříliš průhledným a každý musí na první pohled poznat jeho nepodstatnost. Kdyby bylo pravdou co populisté tvrdí, že totiž s klesáním stříbra ceny ostatní klesají, muselo by to platit o cenách všeho ostatního. Však každý ví, že tomu není tak. Vezmeme ku příkladu ceny farem. Klesly snad ty za minulých 20 roků? Vezmeme mzdu. Klesla snad ta do roku 1892, než nastoupila politika demokratická? Vezmeme kukuřici, maso, tabák, seno a jiné výtěžky farmy, klesly snad ty tou měrou co stříbro, pšenice a bavlna? V následujícím podáváme tabulku vykazující ceny stříbra, pšenice a bavlny, jak uvádí je populisté, ale zároveň též ceny kukuřice, uzeného vepřového a tabáku.

Rok	Stříbro unce	Pšenice bušl	Bavlna lib.	Kukuřice bušl	Uzené vepř. lib.	Tabák lib.
1872	1.23	1.47	19.3	.606	8.6	10.3
1873	1.29	1.31	18.8	.618	8.8	10.7
1874	1.27	1.43	15.4	.719	9.6	9.6
1875	1.24	1.12	15.0	.848	11.4	11.3
1876	1.15	1.24	12.9	.672	12.1	10.4
1877	1.20	1.17	11.8	.587	10.8	10.2
1878	1.15	1.34	11.1	.562	8.7	8.7
1879	1.12	1.07	9.9	.471	6.9	7.8
1880	1.14	1.25	11.5	.543	6.7	7.7
1881	1.13	1.11	11.4	.552	8.2	8.3
1882	1.13	1.19	11.4	.668	9.3	8.5
1883	1.11	1.13	10.8	.684	11.2	8.3
1884	1.01	1.07	10.5	.611	10.2	9.1
1885	1.06	86	10.6	.540	9.2	9.9
1886	99	87	9.9	.498	7.5	9.6
1887	97	89	9.5	.479	7.9	8.7
1888	93	85	9.8	.550	8.6	8.3
1889	93	90	9.9	.474	8.6	8.8
1890	1.04	83	10.1	.418	7.7	8.6
1891	90	93	10.0	.574	7.6	8.7
1892	86	1.03	8.7	.55	8.1	8.4

Každému rozumnému člověku musí býti patrným, že nepůsobilo stříbro tak jak populisté snaží se vyvozovat a když nespůsobilo klesnutí ceny kukuřice, že nemohlo způsobiti též klesnutí pšenice a bavlny, a toto musí míti příčinu jinou. Ta je ovšem na snadě. V obou případech jest to velký zrůst soutěže zahraniční, na což jsme bez počtukráte poukázali.

Bezvýsledná porada.

Na den 15. května svoláni byli zástupcové důlních společností a majitelové dolů, v nichž uhlí se dobývá, spolu se zástupci horníků, na stávce se nalezajících, k poradě, jak nejlépe veliká, všeobecná stávka odstraniti by se dala. Od porady této, jak stávkaři, tak mnozí majitelové dolů velice mnoho si slibovali. Shromáždiliť se na ni v Case Hall v Clevelandu zástupci as 200,000 stávkujících horníků, členů to unií, v jedné veliké jednotě zastoupených, s majiteli dolů téměř ze všech obvodů důlních, kde ve Spojených Státech jen uhlí se dobývá. Čeští delegáti stávkařů byli A. Pietínek, za pátý obvod pittsburský a Karel Sedlák z Latrobe. Porada ta nemalé byla důležitosti a téměř každý jednotlivý stát pohlížel na ni se zájmem nemalým. Jednoho výsledek dotýkal se přímo, druhého nepřímo. V jednom těšili se, že dojde k nějaké shodě mezi majiteli dolů a stávkáři, poněvadž z blízka znali smutný stav toho dělnictva, jež za bídnou mzdu konati musí v dolech práci nejtěžší, dobývajíc ten "černý diamant", co zatím ceny uhlí v prodeji v malém v jiných státech byly tak vysoké, že každý se jen divil, kdo vlastně ten obrovský výdělek vetřel do kapsy a ve druhém stávkou nepřímo postižení jsou, ponévadž za dvoutýdenního trvání jejího jevil se nedostatek uhlí v jednotlivých odborech průmyslových. Ano i farmář pocítiti měl následky velké stávky a sice tím, že doprava plodin na větší trhy byla některými drahami v Chicagu a New Yorku pro nedostatek uhlí omezena na nejmenší. Kolik bylo nadějí na mírné vyřízení stávky, kolik zájmů ve spojení s vyřízením tím souviselo, tolik dnes jeví se všude sklamání, tolik zájmů poškozeno jest. Zástupci sporných stran se dne 17. května z Clevelandu rozešli, aniž by jen dosti nepatrného byli výsledku docílili. Vyjednávání úplné rozbilo se o neústupnost majitelů dolů, kteří nechtěli horníkům svým povoliti aspoň poněkud slušnou mzdu, aby s rodinami svými lépe a slušněji žíti mohli, nežli až dosud, když od rána do únavy pracujíce a v potu tváří se lopotíce, nemohli ani tolik vydělati, aby rodině z důstatek chleba se poskytlo, co zatím majitelové dolů z mozolů jejich tyjíce, bohatli.

Při poradě této o nic jiného se nejednalo, nežli o ustanovení mzdy horníků. Tito v den třetí učinili již ústupky, žádajíce na majitelích mzdu 79 ct. ve státu Pennsylvanii a 70 ct. státu Ohio. Dále ve vyjednávání se nedošlo, neboť majitelové dolů již, pokud těchto dvou států se týkalo, vyjednávání rozbíti se snažili, navrhujíce pro Pennsylvanii 65 ctů. a pro stát Ohio 56 ctů. za tunu dobytého uhlí! O tento rozdíl 4 ctů. vyjednávání se rozbilo. Marné bylo poukazování předsedy jednoty unií hornických, Brida, ku spravedlivému uvážení, marné poukazování jeho na neutěšený stav dělníků v uhelných dolech zaměstnaných, marné dovolávání se práva a spravedlnosti i pro ty ubožáky, kteří náhodou jsou také lidé a také oni a rodiny jejich žíti chtí. Týž v řeči své ku shromáždění podotkl, že milerádi stávkaři podvolí se rozhodnutí této konference, rádi učiní ústupky, pokud jen bude lze, avšak volání jeho zůstalo voláním proroka na poušti. Majitelové dolů uslyševše, že prý stávkaři na mnohých místech jsou již vyhladovělí — takprý jim někdo nakukal — usmyslili si, že nepovolí a dle toho i v poslední den porady se chovali, ba jeden z nich, maje dopal, že horníci nadále za bídnou mzdu pracovati nehodlají, prohlásil, že buď musí ihned povoliti, aneb nastane prý boj na život a na smrt.

Stávkaři odpověděli mu ihned a sice resolucí, v které děkují majitelům dolů za všechno to „dobro" jim dosud poskytované, jakož i že dalšího vyjednávání se musí vzdáti, tou nadějí se těšíce, že co nejdříve svolána bude dojista porada nová, na kteréž bráti bude účast větší počet zástupců majitelů a společností ze všech států, kteří snad prý spravedlivěji pak budou souditi.

Nebylo by správno však mysliti, že všichni majitelové dolů porady se súčastnivší, byli stejně neústupní, stejně zatvrzelí oproti spravedlivému požadavku lidu svého, jenž za namáhavou a obtížnou svou práci požadovati se opovážil též spravedlivou mzdu. Někteří majitelové byli nakloněni požadavkům dělníků vyhověť i rádi by se starými dělníky svými pracovali, ale dokud nepovolí všichni majitelové, dotud horníci stávky se nevzdají. Po nezdaru porady následovali v řady stávkařů i ti, kteříž doufali, že spor bude v Clevelandu vyřízen, že majitelové dostojí mnohým slibům, jež dali jim, aby je jen v práci udrželi, ano, následoval i mnohý neuniový, kterýž po takovém výsledku porady dalšího šíření stávky se obávaje i na mnohé výtržnosti počítal. Stávka celkem až posud byla klidnějšího průběhu, nežli obyčejně, jednota řídila ji